

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้เกิดขึ้นจากความตระหนักถึงนัยสำคัญของชุมชนที่ถูกนิยามว่า “พื้นที่สีแดง” จากมุมมองของหน่วยความมั่นคง เนื่องด้วยแม้ความหมายและหลักเกณฑ์กำหนดเจตสีให้กับพื้นที่ที่ยังไม่ชัดเจนโดยสมบูรณ์ แต่การนิยามดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่จะระบุความหมายว่าเป็นพื้นที่ซึ่งผู้คนมีความตื่นตัวทางการเมืองและความเคลื่อนไหวในเชิงต่อต้านอำนาจรัฐอยู่สูง ดังนั้น กระบวนการไปสู่สันติภาพปตานีจึงมีอาจดำเนินไปโดยกีดกันผู้คนในพื้นที่สีแดงประกอบสร้างนี้ออกจากการร่วมส่วนขับเคลื่อนไปได้ โครงการนี้อาศัยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพทำการศึกษาแบบบรรยายกรณีศึกษาด้วยเครื่องมือของการสนทนาเฉพาะกลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึกกระทั่งได้มาซึ่งชุดข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 ชุดข้อมูลที่นำมาผ่านกระบวนการวิเคราะห์ด้วยศาสตร์แห่งการตีความและการวิเคราะห์ภาษาธรรมดา

ผลวิจัยสะท้อนความคิดและปฏิบัติการทางการเมืองของผู้คนในพื้นที่สีแดงใน 3 เรื่องสำคัญ คือ (1) ท่าทีของผู้คนต่อเรื่องความชอบธรรมและคุณค่าศักดิ์สิทธิ์เป็นไปในรูปแบบการคิดเชิงยุทธศาสตร์มากกว่าจะมองแบบภาวะอุดมคติ (2) การประกอบสร้างและขับเคลื่อนสำนึกชาตินิยมมลายูปตานีระดับมวลชนสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการเกิดสำนึกของการต่อต้านขั้วขึ้นอำนาจรัฐ (3) การคิดถึงอัตตบัญญัติในพื้นที่ปตานีอาจต้องมองในภาพระดับชุมชนขนาดย่อมที่ถักทอเข้าด้วยกัน หรือผู้วิจัยเรียกว่า จุลอัตตบัญญัติ

ส่วนข้อเสนอเชิงนโยบายของโครงการนี้มี 2 เรื่องสำคัญ คือ **แนวทางระยะสั้น**ของรัฐในการ **ระดับปกครองความชอบธรรม**ของการปกครองผู้คนและพื้นที่ปตานีผ่านการปรับโครงสร้างระบบราชการเสียใหม่ ทั้งการแต่งตั้งและบริหารเจ้าหน้าที่รัฐ ระบบการบริหารราชการส่วนภูมิภาค (ท้องที่) และระบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ส่วน **แนวทางระยะยาว**ที่รัฐต้องพิจารณาดำเนินการเพื่อยืนยันสันติภาพที่ยั่งยืนของปตานี คือ **การสถาปนาความชอบธรรมชุดใหม่**ในการปกครองปตานีบนฐานของการมีส่วนร่วม อันจะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อภาครัฐและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายยินยอมรอบคอบคิดเชิงนโยบาย 2 ประการสำคัญเป็นเบื้องต้น คือ การเปิดพื้นที่ทางการเมือง และการผลักดันข้อเสนอจุลอัตตบัญญัติ (Micro Autonomy)